

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 178 • AĞUSTOS 2011 **5** 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Yılın ilk yarısında bütçe fazla verdi*
- *Vergi gelir ve tahsilatı sevindirdi*
- *İşçinin ikramiyesi vergiye gidiyor*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Bas.Yay.Dağ.İşlt. Adına
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu
Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB
Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri
Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmobil.org.tr
e-mail:alid@turmobil.org.tr

Dizgi - Düzenleme
Tuncay TEKYILDIZ

Baskı
Genç Ofset
İstanbul Cad. Sedef Sk. No:1/3
İskitler/ANKARA
Tel: (0.312) 341 06 41

Basım Tarihi : 08 Ağustos 2011
Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayım hakkı
Bilanço Dergisi'ne aittir.
Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

TTK eğitimi

İnsanların büyük bölümünün tatil yaptığı bir dönemde, meslek camiasının gündemini yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirmiş olduğu değişikliklere uyum için eğitim çalışmaları oluşturuyor.

Yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamında TÜRMOB olarak meslek mensuplarımıza yönelik eğitim programımızı planladığımız şekilde üçlü sac ayağında sürdürüyoruz.

Bu sac ayağını; Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Eğitimi, Denetim ve Uluslararası Denetim Standartları Eğitimi, Yeni Türk Ticaret Kanunu Sürecinin Eğitimi oluşturuyor.

Bu yoğun sıcaklarda eğitimcilerimiz yaz aylarını TTK'nın getirmiş olduğu yeniliklere uyum sağlamak için eğitim çalışmalarıyla geçiriyor. Burada aldıkları eğitimleri ve bilgileri ekim 2011'den itibaren tüm meslek camiamıza aktaracaklar.

Eğitimlerde; Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Eğitimi için 42 saat, Denetim ve Uluslararası Denetim Standartları Eğitimi için 78 saat ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Sürecinin Eğitimi için 7 saat olmak üzere toplam 127 saatlik bir eğitim gerçekleştireceğiz.

Meslek mensuplarımızın deneyimleri, bilgi birikimleri ve aldıkları eğitimlerle yeni standart ve uygulamalara bu süre içinde hazır olmalarını amaçlıyoruz. Mali müşavirlik mesleği doğası gereği bilgi ve birikime ve bu bilginde sürekli kendini güncellemesine dayanır.

Bu yüzden meslektaşlarımızın bilgi ihtiyaçlarını ve eğitim taleplerini karşılamak yine temel önceliğimiz olmaya devam edecek.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Yılın ilk yarısında bütçe fazla verdi

Ocak-haziran döneminde, bütçeden 143,2 milyar lira harcama yapıldı, 146,1 milyar lira gelir elde edildi. Böylece, yılın ilk yarısında bütçe 2,9 milyar lira fazla verdi. Söz konusu dönemde, faiz dışı fazla ise geçen yılın aynı dönemine göre 2,1 katına çıkarak 25,3 milyar liraya ulaştı.

Merkezi Yönetim Bütçesi, bu yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre 2 milyar 856 milyon lira fazla verdi. Bütçe, geçen yılın aynı döneminde 15 milyar 429 milyon lira açık vermişti. Söz konusu dönemde faiz dışı fazla ise geçen yılın aynı dönemine göre 2,1 katına çıkarak 25 milyar 291 milyon liraya ulaştı.

Maliye Bakanlığı, Haziran ayı ve Ocak-Haziran dönemi bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Bu-

na göre, Ocak-Haziran döneminde bütçeden 143 milyar 215 milyon lira harcama yapıldı, 146 milyar 71 milyon lira gelir elde edildi.

Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yıla göre sadece yüzde 4,9 artarak 143 milyar 215 milyon lira olan bütçe giderlerinin, 120 milyar 781 milyon lirasını faiz dışı giderler, 22 milyar 435 milyon lirasını da faiz giderleri oluşturdu.

Yılın ilk 6 ayında, Merkezi Yönetim Bütçe ödeneklerinin yüz-

de 45,8'i kullanılırken, personel giderleri yüzde 16,1'lik artışla 36 milyar 837 milyon liraya çıktı.

Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 6 milyar 348 milyon lira, mal ve hizmet alım giderleri 12 milyar 392 milyon lira, cari transferler 54 milyar 961 milyon lira, sermaye giderleri 6 milyar 804 milyon lira, sermaye transferleri 1 milyar 735 milyon lira, borç verme kalemi ise 1 milyar 704 milyon lira oldu.

Bütçe sağlık harcamaları 2010 yılının aynı dönemine göre yüzde 4,5 artarak 2 milyar 568 milyon lira olarak gerçekleşirken, sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için bütçeden 27 milyar 175 milyon lira para aktarıldı.

Sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı da 2 milyar 325 milyon liraya ulaştı. Tarımsal destek ödemeleri olarak da 5 milyar 529 milyon lira aktarıldı. 6 aylık dönemde, mahalli idarelere de 11 milyar 782 milyon lira yardım sağlandı.

Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 20,7 artan bütçe gelirleri 146 milyar 71 milyon lira olarak

gerçekleşirken, bunun 122 milyar 729 milyon lirası vergilerden, 18 milyar 458 milyon lirası vergi dışı gelirlerden, 3 milyar 427 milyon lirası özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinden, 1 milyar 457 milyon lirası da düzenleyici ve denetleyici kurum gelirlerinden sağlandı.

Vergi tahsilatında yüzde 24,4 artışın meydana geldiği Ocak-Haziran döneminde toplanan gelir vergisi yüzde 20, kurumlar vergisi yüzde 37,6, dahilde alınan KDV yüzde 23,2, ithalde alınan KDV yüzde 41,2, ÖTV yüzde 16, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 11,5, damga vergisi yüzde 28,4, harçlar da yüzde 23,7 arttı.

Öte yandan, Merkezi Yönetim Bütçesi, Haziran ayında da 3

milyar 89 milyon lira fazla verdi. Buna göre, Haziran ayında bütçe giderleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,2 azalarak 23 milyar 597 milyon lira, bütçe gelirleri ise yüzde 44,7 artarak 26 milyar 686 milyon lira oldu.

Geçen yıl Haziran ayına göre bu yılın aynı ayında yüzde 43,3 artan vergi gelirleri 22 milyar 704 milyon lira olurken, buna karşılık faiz hariç bütçe giderleri sadece yüzde 7,2 oranında artarak 22 milyar 36 milyon lira oldu.

Haziran ayında, faiz dışı fazla rakamı da 4 milyar 650 milyon lira olarak belirlendi. 2010 yılı Haziran ayında ise 2 milyar 103 milyon lira faiz dışı açık kaydedilmişti.

Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri 2010 ve 2011 Haziran ayı itibarıyla şöyle: (Milyon TL)

	2010 Haziran	2011 Haziran	Değişim (Yüzde)	2010Ocak- Haziran	2011Ocak- Haziran	Değişim (Yüzde)
BÜTÇE GİDERLERİ	23,894	23,597	-1,2	136,494	143,215	4,9
-Faiz Hariç Giderler	20,552	22,036	7,2	108,935	120,781	10,9
-Faiz Giderleri	3,343	1,561	-53,3	27,559	22,435	-18,6
BÜTÇE GELİRLERİ	18,448	26,686	44,7	121,065	146,071	20,7
-Vergi Gelirleri	15,839	22,704	43,3	98,622	122,729	24,4
BÜTÇE DENGESİ	-5,446	3,089	156,7	-15,429	2,856	118,5
FAİZ DIŞI DENGE	-2,103	4,650	321,1	12,129	25,291	108,5

Vergi gelir ve tahsilatı sevindirdi

Türkiye genelinde bu yılın ilk yarısında mükelleflere 176,4 milyar lira vergi tahakkuk ettirilirken, bunun 122,7 milyar lirası tahsil edildi. Geçen yılın aynı dönemine göre vergi tahakkuku yüzde 31,5, tahsilat yüzde 24,4 oranında arttı. İlk 6 ayda vergi tahsilatı oranı yüzde 69,6'ı buldu. Türkiye genelinde tahsil edilen verginin yüzde 79,3'lük bölümü 4 ilden karşılandı.

Türkiye'de bu yılın ilk yarısında mükelleflere, 176 milyar 373 milyon 899 bin liralık vergi tahakkuk ettirilirken, bunun 122 milyar 728 milyon 839 bin lirası tahsil edildi. Bu yılın ilk 6 ayında vergi tahsilatı oranı yüzde 69,6 oldu. Mükelleften toplanamayan vergi tutarı ise 53 milyar 645 milyon 60 bin lirayı buldu.

Türkiye genelinde vergi tahakkuku geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 31,5, tahsilat da yüzde 24,4 oranında arttı. 2010

yılıının ilk 6 ayında 134 milyar 72 milyon 909 bin liralık vergi tahakkukuna karşılık, 98 milyar 622 milyon 158 bin liralık vergi tahsilatı gerçekleşmişti.

Toplam 122,7 milyar liralık tahsilatın yüzde 44,8'ini İstanbul'da ödenen vergiler oluştururken, İstanbul'da 74 milyar 493 milyon 968 bin liralık vergi tahakkukuna karşılık 54 milyar 594 milyon 38 bin liralık tahsilat yapıldı.

İstanbul'u, vergi tahsilatında TÜPRAŞ'ın akaryakıt ürünleri için düzenli ödediği KDV ve

ÖTV'nin etkisiyle Kocaeli izledi. Kocaeli'nde 17 milyar 539 bin 195 liralık vergi tahakkuk ettirilirken, bunun 15 milyar 100 milyon 758 bin lirası tahsil edildi.

Başkent Ankara'da tahakkuk eden vergi 23 milyar 885 milyon 754 bin lira, tahsilat da 14 milyar 904 milyon 904 bin lira düzeyinde gerçekleşti. İzmir'de ise tahakkuk eden 16 milyar 433 milyon 801 bin liralık verginin 12 milyar 766 milyon 242 bini tahsil edildi.

Böylelikle Türkiye genelinde

tahsil edilen vergilerin yüzde 79,3'lük bölümünü İstanbul başta olmak üzere bu 4 ilden sağlanmış oldu. Devletin kasasına söz konusu 4 ilden 97 milyar 365 milyon 942 bin lira girdi.

En yüksek tahsilatın sağlandığı diğer başarılı iller de sırasıyla Bursa, Mersin, Hatay ve Tekirdağ oldu. Buna göre Bursa'da 2 milyar 849 milyon 689 bin lira, Mersin'de 2 milyar 808 milyon 924 bin lira, Hatay'da 1 milyar 356 milyon 778 bin lira ve Tekirdağ'da 1 milyar 168 milyon 179 bin liralık vergi tahsilatı yapıldı.

Bu yılın ilk yarısında en düşük tahsilatın gerçekleştiği il, yüzde 19,29'lik tahsilat oranı ile Hakkari oldu. Hakkari'de 49 milyon 611 bin liralık vergi tahakkukuna karşılık, sadece 9 milyon 568 bin lira tahsilat yapıldı. Bayburt'ta da 21 milyon 748 bin liralık vergi tahakkuku, 13 milyon 618 bin liralık tahsilat kaydedildi. Bayburt'u 15 milyon 136 bin liralık vergi tahsilatı ile Ardahan ve 19 milyon 514 bin liralık tahsilat ile de Tunceli izledi.

**Maliye Bakanlığı verilerine göre 81 ilin vergi tahakkuk ile tahsilat tutarları şöyle:
(Bin TL) Toplam Tahsilat**

İller	Tahakkuk	Tahsilat	Payı (Yüzde)
Merkez	249.437	249.437	100,00
Adana	2.127.779	927.746	43,60
Adıyaman	215.906	103.408	47,89
Afyonkarahisar	406.210	194.539	47,89
Ağrı	98.145	55.188	56,23
Amasya	159.681	80.467	50,39
Ankara	23.885.754	14.904.904	62,40
Antalya	3.166.449	1.588.338	50,16
Artvin	132.831	79.279	59,68
Aydın	837.539	382.432	45,66
Balıkesir	998.845	571.059	57,17
Bilecik	157.604	73.146	46,41
Bingöl	61.158	36.775	60,13
Bitlis	72.892	43.211	59,28
Bolu	286.165	135.860	47,48
Burdur	162.591	81.046	49,85
Bursa	4.537.820	2.849.689	62,80
Çanakkale	464.970	260.202	55,96
Çankırı	76.301	47.302	61,99
Çorum	267.708	149.962	56,02
Denizli	856.461	372.488	43,49
Diyarbakır	647.147	348.482	53,85
Edirne	398.222	259.796	65,24
Elazığ	327.635	187.965	57,37
Erzincan	118.497	66.943	56,49
Erzurum	448.939	235.403	52,44
Eskişehir	874.961	525.406	60,05
Gaziantep	1.216.083	621.406	51,10
Giresun	201.452	109.097	54,16
Gümüşhane	38.318	23.693	61,83
Hakkari	49.611	9.568	19,29
Hatay	1.909.264	1.356.778	71,06
Isparta	274.257	157.632	57,48
Mersin	3.618.641	2.808.924	77,62
İstanbul	74.493.968	54.594.038	73,29
İzmir	16.433.801	12.766.242	77,68
Kars	94.935	47.770	50,32
Kastamonu	216.885	119.072	54,90
Kayseri	1.230.004	718.259	58,39

Öte yandan 122,7 milyar liralık vergi tahsilatının 37 milyar lira Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler, 3,2 milyar lirası Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler, 49,3 milyar lirası Dahilde Alınan KDV, 25,5 milyar lirası Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden alınan vergiler, 3,2 milyar lirasını Damga Vergisi, 4,4 milyar lirasını Harçlar, 58,1 milyon lirasını da Başka Yerde Sınıflandırılmayan diğer vergiler oluşturdu.

Bu yılın ilk yarısında 29,8 milyar liralık Özel Tüketim Vergisi tahsil edilirken, bunun 925 bin lirası Kamu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılmasını da düzenleyen 6111 sayılı Kanun kapsamında, tahsil olunan ÖTV gelirlerinden sağlandı.

30 Haziran itibariyle Yeniden Yapılandırma kapsamında tahsil edilen genel bütçe vergi gelirleri, teşebbüs mülkiyeti gelirleri ile faiz, pay ve ceza gelirleri toplam tutarı da 8 milyar 28 milyon 638 bin liraya ulaştı.

Kırklareli	414.311	179.276	43,27
Kırşehir	127.857	59.323	46,40
Kocaeli	17.539.195	15.100.758	86,10
Konya	1.569.120	881.888	56,20
Kütahya	417.630	238.187	57,03
Malatya	379.877	211.283	55,62
Manisa	1.182.719	665.872	56,30
Kahramanmaraş	511.843	323.524	63,21
Mardin	219.397	113.525	51,74
Muğla	1.159.256	574.626	49,57
Muş	73.940	43.986	59,49
Nevşehir	180.122	84.468	46,89
Niğde	145.000	75.312	51,94
Ordu	401.863	222.290	55,31
Rize	304.583	202.858	66,60
Sakarya	800.332	333.121	41,62
Samsun	1.076.724	664.521	61,72
Siirt	85.134	44.375	52,12
Sinop	106.728	56.636	53,07
Sivas	354.447	168.758	47,61
Tekirdağ	1.736.075	1.168.179	67,29
Tokat	262.483	134.643	51,30
Trabzon	697.479	407.229	58,39
Tunceli	30.122	19.514	64,78
Urfa	601.414	296.677	49,33
Uşak	212.668	112.980	53,13
Van	321.455	179.800	55,93
Yozgat	209.213	88.900	42,49
Zonguldak	943.065	600.496	63,67
Aksaray	315.817	217.200	68,77
Bayburt	21.748	13.168	60,55
Karaman	92.114	47.173	51,21
Kırıkkale	361.991	260.839	72,06
Batman	185.612	94.795	51,07
Şırnak	145.904	52.559	36,02
Bartın	100.176	53.544	53,45
Ardahan	26.604	15.136	56,89
Iğdır	76.105	26.897	35,34
Yalova	333.599	120.904	36,24
Karabük	192.573	118.549	61,56
Kilis	46.362	28.921	62,38
Osmaniye	280.200	148.514	53,00
Düzce	316.176	134.683	42,60
Toplam	176.373.899	122.728.839	69,58

İşçinin ikramiyesi vergiye gidiyor

Türk-İş'in araştırmasına göre, yılda 4 ikramiye alan bir işçinin ikramiyesi, vergi ve diğer kesintilerle eriyor. Araştırmaya göre, brüt 1000, ikramiye ile brüt 1.320 lira ücret alan bir işçinin cebine, birinci vergi diliminde 715, ikinci vergi diliminde ise ancak 673 lira giriyor

Türk-İş'in araştırmasına göre, yılda 4 ikramiye alan bir işçinin ikramiyesi, vergi ve diğer kesintilerle eriyor. Konfederasyon, kamu işçilerinin yeni dönem toplu iş sözleşmelerine ilişkin görüşmeler sürerken bir araştırma yaparak ücretler üzerindeki kesintilerin ağırlığına dikkati çekti.

2003-2010 döneminde, 2008'den itibaren işveren sosyal sigorta primleri 5 puan yani yüzde 25 azaltılırken, işçi ücretlerinde ise sigorta prim tavanını aşan gelirlerden prim kesilmeye başlan-

dığı belirtilen araştırmada, bu uygulamanın net işçi ücretlerinin daha da düşmesine neden olduğu ifade edildi.

Araştırmada, yine 2008'den itibaren işçilere 6772 sayılı kanuna göre ödenen ikramiyelerden (ilave tediye) sosyal sigorta primi kesilmeye başlandığı, bu uygulamanın net işçi ücretlerindeki gerilemeyi derinleştirdiği kaydedildi.

Türk-İş'in araştırmasında, vergi ve diğer kesintilerin işçi ücretlerinde ne şekilde yansdığı örneklerle ortaya konuldu. Araştırma-

ya göre, brüt 1000, ikramiye ile brüt 1.320 lira ücret alan bir işçinin cebine, yapılan kesintilerin ardından birinci vergi diliminde net 715, ikinci vergi diliminde ise ancak net 673 lira giriyor.

Yine brüt 1.500, ikramiye ile brüt 1.980 lira ücret alan bir işçi, birinci vergi diliminde net 1.073 lira elde ediyor, ikinci vergi diliminde ise bu tutar net 1.010 liraya geriliyor.

Öte yandan, brüt 1.700, ikramiye ile brüt 2.244 lira kazancı olan bir işçi, birinci vergi diliminde net 1.217 lira ücret alabi-

BİLANÇO

lirken, ikinci vergi dilimine geçtiğinde bu miktar net 1.144 liraya kadar düşüyor.

Türk-İş, kamu işçilerine ücretlerine yapılacak artış belirlenirken,

işçilerin vergi ve sigorta prim kesintilerinden kaynaklanan kayıpların da dikkate alınmasını talep ediyor.

Konfederasyonun yaptığı araştır-

maya göre, kamu işçilerinin brüt ücretleri, ikramiyeli brüt ücretleri ve yapılan kesintilerin ardından ellerine geçen miktarlar şöyle:

Brüt Ücret	İkramiyeli Brüt Ücret	Yüzde 15 Vergi Dilimi	Yüzde 20 Vergi Dilimi
796	1.050	570	536
900	1.188	644	606
1.000	1.320	715	673
1.100	1.452	787	740
1.200	1.584	859	808
1.300	1.716	930	875
1.400	1.848	1.002	942
1.500	1.980	1.073	1.010
1.600	2.112	1.145	1.077
1.700	2.244	1.217	1.212

Suç ekonomisinin yıllık cirosu 8 milyar lira

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın "Suç Ekonomisinin Türkiye Bilançosu" adlı araştırmasına göre 2010 yılında 27 kalemde Türkiye'de yasadışı faaliyetlerde oluşan ciro en az 8 milyar TL. Elde edilen net kazanç ise 3 milyar 250 milyon lira.

Türkiye gündeminde kaçak içki ölümleri, artan fuhuş, hırsızlık gibi olaylar sıkça tartışma masasına yatırılırken, İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın "Suç Ekonomisinin Türkiye Bilançosu" adlı araştırmasına göre 2010 yılında 27 kalemde Türkiye'de yasadışı faaliyetlerde oluşan ciro en az 8 milyar TL.

Araştırmaya göre suç ekonomisini oluşturan; kriminal ve kaçakçılığa dayanan illegal sektörlerde, kaçak içki, fuhuş, uyuşturucu, hırsızlık, sahtecilik gibi birçok kalemdeki toplam yıllık net gelir de en az 3 milyar 250 milyon TL.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMM) Başkanı Yahya Arıkan "Ekonominin kara deliğine dönüşen, insanların canına ve malına kasteden suç ekonomisinin önüne geçmek için kolluk kuvvetlerine ve hukuk sistemimize büyük iş düşüyor" diye konuştu. Arıkan, suç ekonomisinin temelde kayıt dışı ekonomi içinde büyüdüğünü anımsatarak aynı zamanda bu durumun kamu düzeni açısından büyük tehlike oluşturduğunu dile getirdi.

İSMMM'nun, Emniyet Genel Müdürlüğü Faaliyet Raporu verileri ile Birleşmiş Milletler ve

OECD suç istatistikleri üzerinden yaptığı araştırmaya göre; suç ekonomisi asıl olarak doğrudan suçla elde edilen "kriminal sektör" ve kaçakçılığa dayanan "illegal sektör"den oluşuyor. İlegal sektörü; yasalara aykırı üretim ve dağıtım, kriminal sektörü ise doğrudan suçla dayanan yüksek riskli ve karlı girişimler oluşturuyor.

Uyuşturucu, insan ticareti, hırsızlık gibi klasik suç kalemlerinin yanı sıra, yüksek oranlı Özel Tüketim Vergisi ve gümrük vergileri yüzünden cazip hale gelen içki, sigara, çay gibi ürünlerde yasadışı ticaret pazarın beşte birine kadar ulaşıyor.

**SUÇ EKONOMİSİNİN 2010 YILINDAKİ
10 GÖZDE ALANI**

SUÇUN TANIMI	YAKLAŞIK CİRO (TL)
Fuhuş	1,800,000,000
Eroin	1,800,000,000
Esrar	1,050,000,000
İnsan kaçakçılığı	742,500,000
Kaçak sigara	652,500,000
Korsan kitap ve dvd	451,605,680
Organize suç	280,000,000
Kaçak çay	205,740,000
Ecstasy	200,000,000
Tarihi eser kaçakçılığı	160,000,000

Öte yandan, emniyet kaynakları, uluslararası suç trafiği ve dünya suç ortalamaları resmi istatistiklerine göre yakalananın en az 5 çoğunlukla da 10 katı kaçakçılık olduğu kabul görmüş bir tahmin yöntemi. İSMMMO araştırmasında Türkiye özelinde 5 katlık artış ortalama olarak kabul edilirken, net gelirden ise dönen cironun yüzde 40'ı düzeyindeki bir oran hesaplanmıştır.

İSMMMO'nun raporundaki temel tespitlerden birine göre ise "suçtaki temel güdünün elde edilecek gelir ile yakalanma maliyeti arasında kurulan denge" olduğu anımsatılarak; özellikle kaçakçılık yüksek getirisi sayesinde giderek

büyüyen bir faaliyet alanına dönüşüyor.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın Suç Ekonomisinin Türkiye Bilançosu Raporu'nda, veriler ve elde edilen kazançlar "sektör" bazında da tek tek ele alınarak 2010 yılı Türkiye suç ekonomisinin panoraması ortaya konuluyor. Rapordaki ifadelerle göre bazı suç alanlarındaki durum şöyle:

2010 yılında yakalanan 12 ton eroin baz alındığında tahmini yılda 60 ile 120 ton arasında eroin Türkiye'den kaçak olarak geçiyor. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Bürosu'nun raporlarında da Türkiye'den ge-

çen eroinin yılda 100 ton civarında olduğu kabul ediliyor. İran sınırında kilo fiyatı 4 bin 500 lira civarında olan eroin İstanbul'a geldiğinde 16 bin liralık kilo fiyatına ulaşıyor. Bu yüzde 80'in üzerinde saflıkta eroin için geçerli olan toptan fiyatlar sokağa indiğinde katkı maddeleri yüzünden düşen saflık oranıyla 30 bin liranın üzerine çıkıyor. Bu eroinin İran'dan İstanbul'a getirildiği varsayıldığında ortaya çıkan rakam. Eroin Avrupa'ya ulaştığında kilo fiyatı toptan satışlarda bile 60 bin lira civarında. Bu rakamlarla eroinin sadece yurt içindeki cirosu yıllık en az 1.8 milyar liraya ulaşıyor. Bunun yaklaşık üçte ikisi ise net gelir. Kaçırılan malın Batı Avrupa'ya ulaştırıldığı düşünüldüğünde ciro daha da artıyor.

Fuhuş yasal faaliyetle yasadışı faaliyetin iç içe geçtiği, insan kaçakçılığı ve organize suçla da organik bağları olan bir sektör. Türkiye'de 56 genelevde 3 bin kadın seks işçisi çalışıyor. Bunun dışında 15 bin civarında kayıtlı seks işçisi olduğu ileri sürülüyor. Bunun dışında Türkiye'de yabancılardan yılda ortalama 2 bin kişi fuhuşa karıştığı için sınırdışı ediliyor. Bu rakamlar yabancılar da dahil tahmini 100-150 bin seks işçisinin varlığını gösteriyor. Aylık ortalama 2 bin liralık gelirle yapılan mi-

EN ÇOK SUÇ GELİRİ FUHUŞ VE EROİNDE

Suçun Niteliği (2010 yılı)	Yakalanan Birim ve Tanımı	Birim başına gelir (*) (TL)	Yıllık ciro (TL) (**)
Fuhuş	15000 Kişi	24,000	1,800,000,000
İnsan kaçakçılığı	33000 Kişi	4,500	742,500,000
Esrar	70000 Kg.	3,000	1,050,000,000
Eroin	12000 Kg.	30,000	1,800,000,000
Kaçak çay	2286000 Kg.	18	205,740,000
Kaçak et	75000 Kg.	17	6,375,000
Akaryakit	7652838 Lt.	4	153,056,760
Organize suç	112 Örgüt	500,000	280,000,000

(*) Ortalama tahmini değer
(**) Suçun uluslararası standartlardaki, yakalanmamış beş katlık artışına göre ciro

numum hesaplarla bile ortaya çıkan ciro 3 milyar liranın üzerinde. Türkiye ABD'nin İnsan Ticaretini İzleme raporlarına göre dünyada stratejik ülkelerden biri. Hem önemli bir geçiş noktası hem de insan kaçakçılığının kontrol edildiği merkezlerden. 2010 yılında Türkiye'de 33 bin göçmen yakalandı. Her bir göçmen için insan kaçakçıları ortalama 3 bin doları peşin para alıyor. Pazarın büyüklüğü yakalanmayan kaçaklarla birlikte 750 milyon liraya yaklaşıyor.

Yüksek Özel Tüketim Vergisi oranları yüzünden sigara, kaçakçılığın gözde mallarından biri. Türkiye'de yılda 5 milyar paket sigara satılıyor. Geçen yıl 43,5 milyon

paket kaçak sigara yakalandığı düşünülürse tahmini olarak bu pazardaki kaçakçılığın büyüklüğü 250 ile 500 milyon paket arasında. Pakette 2,65 lira Özel Tüketim Vergisi olan ithal sigaralar ortalama 5-6 liraya satılırken kaçak sigara en az 2-3 liraya alıcı buluyor. Bu miktarda kaçakçılığın sadece ÖTV karşılığı bile yüz milyonlarca lira. Ve pazarın toplam büyüklüğü en az 652 milyon TL.

Türkiye'de geçen yıl 22,5 milyon adet korsan kitap ve DVD yakalandı. Her ne kadar kitabın az okunduğu ileri sürülse de bu korsan DVD ile birlikte yakalanmayan miktar üzerinden düşünüldüğünde 450 milyon liraya yakın bir pazar oluşturuyor. Telif haklarını

ihlal eden film, yazılım ve oyun DVD'leri bu pazarın önemli bir bölümü.

Yüksek oranlı ÖTV'nin yarattığı bir başka pazar kaçak akaryakit. Geçen yıl 7.6 milyon litre kaçak akaryakit yakalandı. Hepsinin motorin olduğu varsayılsa bile 1.3 liralık ÖTV ile 50 milyon liralık bir vergi avantajı ve en az 153 milyon liraya ulaşan bir pazar söz konusu.

Çay gümrük tarifesi yüzünden kaçakçıların ilgisini çeken bir ürün. Kaçak çayın toptan kilo fiyatı 6-8 lira. Perakendede 18 liraya kadar ulaşıyor. Yılda 200 bin ton çay tüketilen Türkiye'de piyasaya yılda 25 bin ton çayın kaçak olarak girdiği tahmin ediliyor. Kaçak çay

yüzde 45 oranındaki gümrük vergisi kaybına yol açıyor ve yılda 205 milyon liralık ciroya ulaşıyor. 2010 yılında ele geçirilen kaçak çay miktarı ise 2 bin 286 ton.

Antalya'da yat gezisinde ölen Rus turistlerle gündeme gelen kaçak içki de yüksek ÖTV oranları yüzünden ortaya çıkan bir suç kalemi. Türkiye'de 2010 yılında 362 bin şişe kaçak içki yakalandı. Her şişenin yarım litre olduğunu kabul edilirse 181 bin litre kaçak içki demek. Verilere göre bunun en az beş, ortalama on katı yakalanmadan piyasaya sunuluyor. Bu durumda 1 milyon 810 bin ile 3 milyon 620 bin litre kaçak içki söz konusu. Geçen yıl artırılan ÖTV ile viskinin litresindeki vergi 85 lira 60 kuruşa ulaştı. Alkol oranı üzerinden alınan bu vergi, 1 litrelik ve yüzde 45 alkol içeren viski şişesinde 38 liralık vergi anlamına geliyor. 38 liralık Özel Tüketim Vergisi yüzünden yaratılan değer 115 milyon liraya ulaşıyor. Ortalama 50 liralık şişe fiyatıyla düşünüldüğünde kaçak içkiyle elde edilen ciro 100 milyon liraya yaklaşıyor. 2010'daki yakalanan içki miktarındaki düşüş pazarın büyüklüğünü de gizliyor. Bir önceki yıl, 2009'da 1 milyon 215 bin şişe kaçak içki yakalandığı düşünüldüğünde bu pazarın gerçek boyutları 350 milyon liraya ulaşıyor.

Yılda ortalama 40 bin otomobilin çalındığı günlerden, yılda 12 bin civarında otomobilin çalındığı günlere geldik. Bunda GPS cihazları, seri numaralı otomobil parçaları gibi teknolojiyle birlikte gelişen güvenlik önlemlerinin rolü var. Yine de otomobil başına 12 bin liralık değer üzerinden yılda 123 milyon liralık bir pazar söz konusu. Çalınan otomobiller parça olarak satıldığı gibi, özellikle lüks otomobiller ve iş makineleri çeşitli yöntemlerle Azerbaycan, Gürcistan, Kuzey Irak gibi ülkelere gönderiliyor.

Türkiye'de sadece polis bölgelerinde 2010 yılında yaklaşık 40 bin kaçak cep telefonu yakalandı. ÖTV ve gümrük vergisini aşan bu kaçakçılık telefon başında 200 liralık bir fiyatla bile düşünüldüğünde 40 milyon liralık ciro oluşturuyor. Gümrük kaçağı cep telefonları Çin ve Uzakdoğu ülkeleriyle, Birleşik Arap Emirlikleri'nden satın alınıp, Kıbrıs üzerinden Türkiye'ye sokuluyor.

Türkiye'de polis bölgelerinde yılda 85 bin civarında evden hırsızlık vakası yaşanıyor. Ayrıca işyerinden hırsızlıkları da dahil ettiğimizde yılda 130 bin vaka ve yaklaşık 80 milyon liralık bir pazar söz konusu. Nakit dışında elde edilen beyaz eşya, televizyon, bilgisayar ve cep telefonu gibi ürünler ikinci

el pazarlarında piyasaya rahatlıkla sürülebildiği için "likit" bir pazarın söz konusu olduğunu tahmin etmek zor değil.

Tanınmış ilaçlar ve vitaminler tezgah altı pazarın önemli kalemlerinden biri. 2009'da 382 bin, 2010'da 1 milyon 277 bin kutu kaçak ilaç yakalandı. Zayıflamadan, cinsel güç arttırmaya, cilt bakımına kadar pek çok alanda kullanıma sunulan ve daha çok Çin menşeli olan bu ilaçlar sağlık riski yarattığı kadar büyük bir pazar da ortaya çıkarıyor. Ve 120 milyon liranın üzerinde bir pazar oluşturuyor.

Yılda 2 bin 500 civarındaki kapkaç vakası, ortalama 200 liradan 500 bin liralık küçük ama kriminal bir pazar oluşturuyor. Geçmişte korkulu bir rüya haline gelen gasp ise, yeni Ceza Yasası'ndaki ağır cezalara rağmen sürüyor. Yılda 5 bin gasp vakasının getirisi gasp başına 500 liralık gelir düşünüldüğünde 3 milyon liraya yaklaşan bir ciro oluşturuyor. Kriminal sektörde "zanaat" yönüyle öne çıkan yankesicilik vakalarında ortalama 200 liranın çalındığı hesabıyla yılda 26 bin vaka ve 5 milyon liranın üzerinde bir kriminal ciro var.

Ekonomiyi tüketim ve yatırım büyütüyor

Tüketim ve yatırım talebindeki hızlı artış yılın birinci çeyreğinde ekonomide sağlanan rekor büyümede başta gelen etkenler oldu. Türkiye'nin büyüme hızı Çin'in büyüme hızını yakaladı, ancak her iki ülkenin büyüme hızlarını karşılaştırmak ne ölçüde doğru ve tutarlı?

2011 yılının ilk üç aylık döneminde gayrisafi yurtiçi hasıladaki önceki yılın aynı dönemine göre gözlemlenen yüzde 11.0 oranındaki büyümeye, yurtiçi yerleşiklerin tüketim talebinde yaşanan yüzde 12.0 oranındaki artış 8.7 puan katkıda bulunurken, yatırım harcamalarında gözlemlenen yüzde 33.6 oranındaki genişleme ise 7.4 puan katkıda bulunmuştur. Hanehalklarının ve kamu kesiminin tasarruf eğiliminin yetersiz olması nedeniyle efektif talep ve GSYH'daki

bu hızlı büyümeler önemli ölçüde dış tasarruflarla finanse edilmiş, bu durum doğrudan 30 milyar dolara ulaşan ilk çeyrek döneme ilişkin cari açığa yansımıştır.

2011 yılı ilk üç aylık dönemine ilişkin GSYH büyümesine iktisadi faaliyet alanları itibariyle bakıldığında en önemli katkıların sanayi, ticaret ve ulaştırma sektörlerinden geldiği görülmektedir. Söz konusu dönemde toplam GSYH içinde yüzde 4.0 oranında paya sahip tarım sektörünün, önceki yılın aynı dönemine göre,

yüzde 3.8 oranında, yüzde 17.0 oranında paya sahip imalat sanayi sektörünün yüzde 12.3, yüzde 11.4 oranında paya sahip ticaret sektörünün yüzde 17.2 oranında ve yüzde 12.3 oranında ağırlığa sahip ulaştırma sektörünün yüzde 12.2 oranında büyüme sergilediği görülmektedir. Yılın ilk çeyrek döneminde sanayi sektörünün ekonomik büyümeye katkısı 3.4 puan olurken, ticaret sektörünün katkısı 2.1 puan olarak gerçekleşmiştir. GSYH içinde yüzde 4.5 oranında paya sahip inşaat sektö-

rünün ilk çeyrek dönemde yüzde 14.8 oranında genişlemesi büyüme 0.7 puan katkıda bulunurken, ulaştırma sektörünün katkısı 1.5 puan olmuştur.

Yukarıda işaret edildiği üzere bu yılın ilk üç aylık döneminde gerçekleşen GSYH büyümesine harcamalar açısından en önemli katkılar özel kesim tüketim ve yatırım harcamalarındaki dikkat çekici canlılıktan gelmiştir. Toplam harcamalar içinde üç bölü dördü oranında ağırlığa sahip yerleşik hanehalklarının tüketimi geçen yıl başlayan canlılığını hızlandırarak sürdürmüş ve bu yılın ilk çeyrek döneminde, önceki yılın aynı dönemine göre, yüzde 12.1 oranında, yakın geçmiş dönemde tanık olunmamış düzeyde bir genişleme kaydetmiştir. Genel seçim öncesi bir dönem olmasına rağmen yılın ilk çeyreğinde ılımlı bir artış sergileyen kamu tüketim harcamaları ise yüzde 6.7 oranında yükselmiştir. Dönem itibariyle toplam efektif talep içersinde yüzde 22.4 oranında bir paya sahip olan gayrisafi sabit sermaye yatırımları yüzde 33.6 oranında çarpıcı bir genişleme göstererek ekonomik büyümeye 7.4 puan katkı sağlamıştır. Bu dönemde toplam sabit sermaye yatırımları

içinde yüzde 14 oranında bir ağırlığa sahip kamu kesimi yatırımları yüzde 4.9 oranında cüzi bir genişleme gösterirken, 2010 yılı son çeyrek döneminde yüzde 17.3 oranında büyüyen özel kesim yatırım harcamaları yüzde 38.3 oranında çarpıcı bir genişleme sergilemiştir. Bu kapsamda özel kesim makine teçhizat yatırımlarındaki artış önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 49.7 olmuştur. Özel kesim yatırımlarının üçte birini oluşturan inşaat harcamalarındaki reel artış ise yüzde 18.2'de kalmıştır.

Toplam harcamaların yüzde 97.4'ünü oluşturan yurtiçi yerleşiklerin tüketim harcamaları ile kamu ve özel yatırım harcamalarındaki dikkat çekici genişlemelerin 2011 yılı ilk çeyrek döneminde ekonomik büyümeye olan katkısı 16.1 puana ulaşmıştır.

Ne var ki 2010 yılı başlarından buyana Merkez Bankası'nca da vurgulanmakta olan iç talep ile dış talep arasındaki ayrışma, sözü edilen dönemde de güçlenerek devam etmiştir. Bu dönemde de mal ve hizmet ithalatı mal ve hizmet ihracatına göre çok daha hızlı bir genişleme göstermiştir. 2010 yılı ilk üç aylık döneminde yüzde 0.9 oranında daralma gös-

termiş olan ihracat tutarı bu yılın aynı döneminde yüzde 7.7 oranında yükselirken, ithalat tutarındaki hızlı büyüme daha da şiddetlenerek sürmüş ve ilk üç aylık dönemde yüzde 27.0 olarak gerçekleşmiştir. Net dış ticaretin negatif katkıda bulunması sonucu ilk üç aylık dönemde özel tüketim ve yatırımlardaki büyümenin sağlamış olduğu 16.1 puanlık katkı önemli bir daralmayla ekonomik büyümeyi ancak yüzde 11.0'e taşıyabilmiştir.

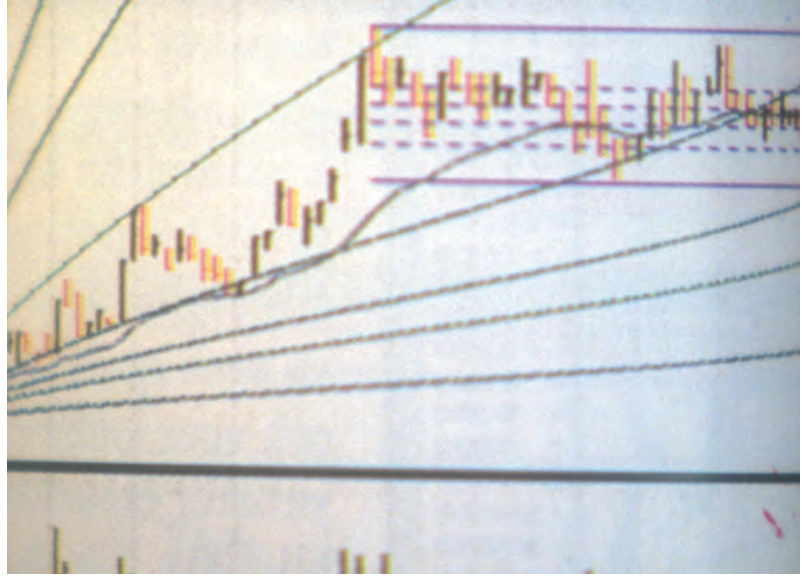
Türkiye dış talep genişlemesine değil de iç talep genişlemesine dayalı bir büyüme süreci içinde bulunmaktadır. İktisadi faaliyetler giderek daha çok ithalata bağımlı hale gelmektedir. Tasarruf açığı ve dış talepteki yetersizlik dış ticaret ve cari işlemler hesabı açıkları olarak karşımıza çıkmaktadır. Nisan sonu itibariyle son bir yıllık dönemde dış ticaret açığı 60 milyar Doların üzerine çıkmıştır. GSYH'nın yüzde 8'ini aşan cari açık esas itibariyle dış borçlanma ve varlık satışıyla finanse edilmektedir. Dış finansman kapsamında doğrudan yatırımlar yetersiz, borçlanma kısa vadeli. Bu durum hem sürdürülebilir değildir hem ekonomik istikrarsızlık riskini arttırmakta-

dir. 1980’li yılların başına kadar izlenmiş olan ve ülkeye bir çok temel sanayi tesisi kazandırmış olan ‘ithal ikamesi’ politikası terk edilmiş ve bunun sonucunda yurtiçi üretim giderek ithal kaynaklı temel ve ara girdilere daha bağımlı hale gelmiştir. Son çeyrek asırlık dönemde ülkemizde cevhlerden hareket eden bir demirçelik tesisi, alüminyum, bakır tesisi, naftadan hareket eden bir petrokimya kompleksi kurulmamıştır. Yurtiçi tüketime ve ihracata dönük her yeni üretim tesisi bu nedenle ithalat gereksinimini daha da şişirmektedir. Rekora koştuğu ileri sürülen ekonomik büyümenin bu nedenle bire bir ülkenin potansiyel üretim düzeyini artırdığını, büyüttüğünü iddia etmek zorlaşmaktadır. Önemli ölçüde borçlanmaya dayalı tüketim (toplam efektif talebin yüzde 75’ini oluşturuyor) ülkenin gelecekte sahip olabileceği refah düzeyinden önemli ölçüde özveride bulunulmak suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Gözcü ekonomik büyüme hızını yakaladığımızı iddia ettiğimiz Çin’e bakarsak iki ülkenin ekonomik büyüme süreçlerinin elma

ile armut gibi birbirlerinden farklı olduğunu görebiliriz. Çin’de tasarruf eğilimi çok yüksektir ve ülke bu tasarruf fazlasını, hem toplumsal refah çizgisini yükselterek, hem iç yatırımlarla hem

hızla sanayileşmekte, diğer taraftan başta temel girdi üreten şirketler olmak üzere dış şirketlere hissedar olmakta, başta Afrika olmak üzere enerji, temel metaller ve hammaddelerle ilgili ola-

de menkul ve gayrimenkul dış varlıklar satın alarak değerlendirilmektedir. Çin 2011 yılı ilk çeyrek sonu itibariyle son bir yıllık dönemde 298.7 milyar Dolar tutarında cari işlemler hesabı fazlası vermiştir. 2011 yılında cari işlemler hesabı fazlasının GSYH’na olan oranı (+) yüzde 3.1 düzeyinde bulunmaktadır.¹ Bu devasa iç tasarruflar sayesinde Çin, gerçekleştirdiği yoğun yatırım harcamalarıyla altyapısını ve şehirleşmesini sürdürürken,

rak yatırım faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Halen Çin A.B.D. Hazine bonolarına ve Euro bondlara 2 trilyon Doların üzerinde yatırım yapmış bulunmaktadır. Bu süreç Çin’i dünyanın ikinci büyük ekonomisi haline getirmiştir.

Dolayısıyla ülkemizde ekonomik büyüme konusu haber yapılırken ve üzerinde düşünülürken büyümenin en az niceliği kadar niteliği üzerinde de özenle durulmalıdır.

1 The Economist, Haziran 25, S.98.

Maliyetlerde enerji giderinin payı artırıyor

Enerji tüketimi işletme giderlerinde önemli bir ağırlığa sahip oldu. Şirket maliyetlerinin yüzde 5 ila 20'sini enerji tüketimi oluşturuyor. Binalardaki enerji kullanımının yüzde 15 azaltılması halinde, 295 milyar dolar tasarruf edileceği saptandı.

Deloitte, enerji ve sürdürülebilirlik konusunda hazırladığı raporunda, enerji tüketiminin bir işletmenin harcamasında önemli bir ağırlığa sahip olduğuna ve normal bir şirketin maliyetlerinin yüzde 5 ila 20'sini enerji tüketiminin oluşturduğuna dikkat çekti. Raporu göre 10 yıl sonra “enerji ve sürdürülebilirlik” birimi olmayan bir şirket neredeyse kalmayacak. Ayrıca raporda, binalardaki enerji kullanımının

yüzde 15 azaltılması halinde, 295 milyar dolar tasarruf edileceği ifade edildi.

Deloitte enerji ve sürdürülebilirlik konularını ele aldığı "Her Şirket Bir Enerji Şirketidir; Değilse Bile, Yakında Olacaktır" raporunu yayımladı. Rapor, dünyada giderek daha çok önem kazanan ve bilinen enerji ile sürdürülebilirlik konularını birçok açıdan masaya yatırıyor ve farklı öneriler getiriyor. Raporu göre her şirket bir enerji şirketi olma durumunda.

Raporu göre 10 yıl sonra “enerji ve sürdürülebilirlik” birimi bulunmayan bir şirket, insan kaynakları departmanı olmayan bir şirket kadar ender görülecek ve bu şirketler rekabette saf dışı kalacak.

Enerji tüketiminin bir işletmenin harcamasında önemli ağırlığa sahip olduğuna ve normal bir şirketin maliyetlerinin yüzde 5-20'sini enerji tüketiminin oluşturduğuna dikkat çekilen raporda, “Bir şirketin tükettiği enerji hakkındaki

bilinçsizliği, bir kişinin süpermarkette içindekileri ve fiyatını bilmeden ağzına kadar doldurduğu bir alışveriş sepetinin parasını ödemesine benzer. Bu yaklaşım, ürün ve hizmetlerin maliyetlerinin giderek arttığı bir dönemde başarılı bir operasyon yöntemi değildir. Her şirketin bir iş stratejisi; bir risk yönetimi stratejisi; pazarını büyütmek için bir stratejisi, insan kaynaklarını yönetmek için bir stratejisi ve diğer başka stratejileri vardır. Fakat halâ birçok şirketin bırakın su, toprak ve diğer kaynakların kullanımının yönetilmesi için geniş bir sürdürülebilirlik stratejisini, bir enerji stratejisi bile yoktur” denildi.

Deloitte Enerji ve Doğal Kaynaklar Endüstrisi Sorumlu Ortağı Sibel Çetinkaya, rapora ilişkin yaptığı değerlendirmede, “Artık şirketlerin bir enerji ve kaynak kullanımı stratejisi oluşturmalarının zamanı geldi. Enerji yönetimi en basit anlatımla şirketlerin enerjiyi tedarik etme ve kullanma yaklaşımlarını kendilerinin ve nihayetinde toplumun faydasına olacak şekilde yeniden tasarlamalarını ifade ediyor. Şirketler bir enerji ve kaynak kullanımı stratejisi geliştirmek suretiyle ihtiyaçlarına en uygun enerji tedarik

yapısını kurgulamalı, operasyonlarını enerji tüketimlerini optimize edecek şekilde iyileştirmeli ve nihayetinde karlılıktan taviz vermeksizin enerji maliyetlerini minimize etmek durumunda” ifadelerini kullandı. Çetinkaya, şirketlerin aynı zamanda enerji ve kaynak kullanımında toplumun faydasını da gözetmek durumunda olduğunu söyleyerek, “Bizce bir enerji stratejisi geliştirmek sadece koruma alanında küçük bir girişim olarak kalmamalı, bir şirketin ve toplumun karını artıracak olumlu bir girişim rolü oynamalıdır. Aynı şekilde moda olandan da kaçınmalıdır: Bu sadece çevreye duyarlı gibi davranmak ya da ‘şık yeşil’ olmakla ilgili değildir. Enerji ve sürdürülebilirlik stratejileri, en zorlu iş kararlarıyla ilgilidir, kaynakları ve kaynak kullanımını yönetmenin temellerine inmekle ilgilidir. Kıtlık, karlılığın azalması anlamına gelebilir ve uzun vadede işin sağlığını tehlikeye düşürebilir” dedi.

Sonuç olarak şirket ve devletlerin fosil yakıtların baskın olduğu şu anki dönemden temiz enerjinin temel enerji kaynağı olacağı gelecek döneme bir geçiş yapmanın yolunu bulmaları gerektiğini

söyleyen Çetinkaya, “Bu bir ya da iki kuşak boyunca sürdürülecek bir mücadele olacaktır. Bu raporla birlikte buna yönelik önerilerimizi kamuoyunun dikkatine sunuyoruz” diye konuştu.

Raporda, binalardaki enerji kullanımının yüzde15 azaltılması halinde 295 milyar dolar tasarruf edilebileceği belirtildi. Enerji yönetimi ve sürdürülebilirliğinin ön plana çıkan meslekleri ise raporda şöyle sıralanıyor:

“-Enerji verimliliği uzmanları, mühendisler, strateji uzmanları ve yöneticilerin hepsi karbon fiyatı yükselirse şirketler için giderek artan bir öneme sahip olacak.

-Kurum genelinde enerji kullanımından sorumlu enerji yöneticiliği, teknoloji, davranışsal değişim, uyumluluk ve satın alma gibi konularda deneyim gerektirir.

-Kurumların yasalar ve diğer prosedürlerle uyumluluğunu sağlayan çevre yöneticileri.

-Şirketin karbon ayak izini izleyen ve en aza indiren tedarik zinciri uzmanları.

-Yazılım geliştiriciler, veri yöneticileri, sistem yöneticileri ve kontrol mühendisleri.”

Tarım ve kırsal kalkınmaya AB desteği

Türkiye'nin tarım ve kırsal kalkınma alanlarındaki projelerine AB mali desteği başlıyor. 2007-2010 dönemi için tarım ve kırsal kalkınma alanında 290.5 milyon euroluk AB mali yardımı, öncelikli olarak 20 ildeki tarım sektöründe faaliyet gösteren üreticilerin projelerinin finansmanında kullanılacaktır.

Avrupa Komisyonu ile Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) 5. Kırsal Kalkınma (IPARD) Programına ilişkin olarak akdedilmesi gereken Çok Yıllı Finansman Anlaşması imzalandı. Türkiye'nin tarım ve kırsal kalkınma alanlarındaki projelerine AB mali desteğinin yolunu açan anlaş-

ma sonrasında, AB'nin tüm aday ülkelere sağladığı IPA fonları kapsamında, 2007-2010 dönemi için tarım ve kırsal kalkınma alanında 290.5 milyon euroluk AB mali yardımı, öncelikli olarak 20 ildeki tarım sektöründe faaliyet gösteren üreticilerin projelerinin finansmanında kullanılacaktır.

Avrupa Birliği Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Avrupa Komisyonu ile Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) 5. Bileşeni olan Kırsal Kalkınma (IPARD) Programına ilişkin olarak akdedilmesi gereken Çok Yıllı Finansman Anlaşması imzalandı.

AB'nin tüm aday ülkelere sağladığı IPA fonları kapsa-

mında, 2007-2010 dönemi için tarım ve kırsal kalkınma alanında 290.5 milyon euroluk AB mali yardımı, öncelikli olarak 20 ildeki tarım sektöründe faaliyet gösteren üreticilerin projelerinin finansmanında kullanılacak.

IPA'nın 5. Bileşeni olan Kırsal Kalkınma Programı kapsamında tarım, hayvancılık, gıda, balıkçılık ve kırsalda ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi alanlarında faaliyet gösteren işletmelere, üretici bireylere, kooperatiflere ve üretici bir-

liklerine hibe programları aracılığı ile finansman desteği sağlanacak. Söz konusu hibe programları, birinci uygulama döneminde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından belirlenen 20 ilde yürütülecek. Bu hibe programlarının kapsamı, ikinci uygulama döneminde 42 ili içerecek şekilde genişletilecek.

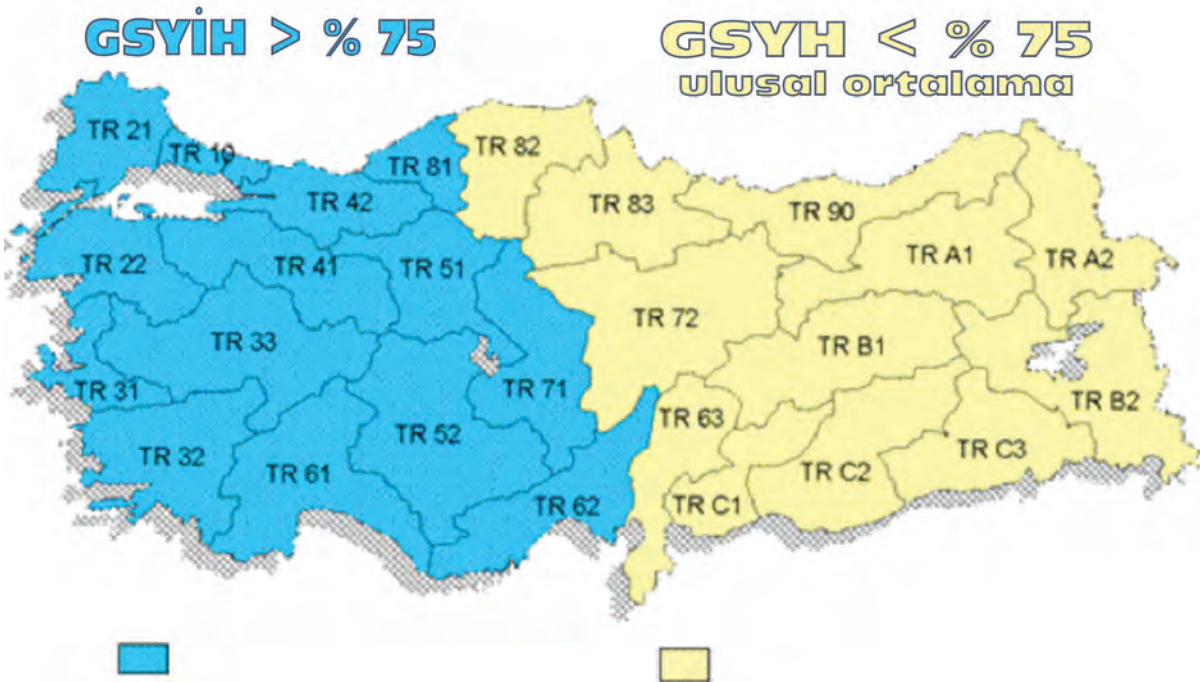
Anılan finansman anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle birlikte IPARD fonlarının kullan-

dırılacağı öncelik eksenleri şöyle olacak:

“-Tarımsal işletmelerin yeniden yapılandırılmasına ve AB standartlarına uygun hale getirilmesine yönelik yatırımlar,

-Tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasının yeniden yapılandırılması ile AB standartlarına uygun hale getirilmesine yönelik yatırımlar,

-Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik destekler.”

Bireysel emeklilik büyüyor, karlılık düşüyor

Sigortacılık ve bireysel emeklilik sektörleri prim üretimi ve diğer göstergeler açısından büyümeye devam etmekle birlikte karlılık açısından sektörde kan kaybı sürüyor. Sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinin konsolide teknik karı, 2008'de 532,7 milyon lira iken, 2009'da 239,6 milyon liraya, 2010'da da 218,7 milyon liraya geriledi.

Hazine Müsteşarlığı, "Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Sektörleri 2010 Yılı Faaliyet Raporu"nu yayımladı. Rapora göre, sigortacılık ve bireysel emeklilik sektörlerinde aktif olan toplam 58 şirketin 34'ünün hayat dışı, 10'unun hayat, 13'ünün hayat ve emeklilik, 1'nin de reasürans alanında faaliyet ruhsatı bulunuyor.

Türkiye'de finans sektörü içinde aktif büyüklüğüne göre sıralama yapıldığında, sigortacılık

ve bireysel emeklilik sektörleri yüzde 2,83'lük payla bankacılık sektörü ve portföy yönetim şirketlerinden sonra 3. sırada yer aldı. Sektörün varlık toplamı, 2010 yılında yüzde 10,16 yükseldi ve 36,8 milyar liraya ulaştı.

Sigorta ve bireysel emeklilik şirketlerinin aktif toplamları içinde hayat sigortalıları ile bireysel emeklilik katılımcılarına ait fon tutarı, 2010 sonu itibarıyla 17,3 milyar lira oldu. Söz konusu fonların önemli bir kıs-

mının kamu iç borçlanma senetlerinden oluştuğu dikkate alındığında, sektörün, ülkede kamunun uzun vadeli finansman ihtiyacının karşılanmasına önemli bir katkı sağladığı görüldü. Şirketler tarafından 2010 yılında 1,2 milyar liraya ulaşan vergi ödemesi de devlet bütçesi için önemli bir gelir kaynağı meydana getirdi.

Prim üretimi ve diğer göstergeler açısından sigortacılık ve bireysel emeklilik sektörlerinin büyümeye ve gelişmeye devam

ettiği belirtilen raporda, "Bununla birlikte karlılık açısından sektörde kan kaybının devam ettiği bir gerçektir. 2010 yılı teknik karlılıkta olumlu bir yıl olarak kayıtlara geçmedi" değerlendirilmesine yer verildi.

Rapora göre, sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketlerinin konsolide teknik karı, 2008 yılında 532,7 milyon lira iken, 2009'da 239,6 milyon liraya, 2010'da da 218,7 milyon liraya geriledi.

2010 yılında elde edilen toplam teknik karın 15,4 milyon liralık kısmı hayat dışı sigortacılık, 146,9 milyon liralık kısmı hayat sigortası, 56,4 milyon liralık kısmı da bireysel emeklilik faaliyetlerinden elde edildi.

Sektörde konsolide bilanço karı da teknik karlara paralel bir gelişme gösterdi. 2008'de 972 milyon lira olan sektör konsolide bilanço karı, 2009 yılında 542,9 milyon liraya, 2010'da da 179 milyon liraya düştü.

2010 yılı içinde prim üretiminde bulunan toplam 57 şirketten 26'sının (17 hayat dışı, 5 hayat ve 4 hayat/emeklilik şirketi) 2010 yılı faaliyetleri zararlı sonuçlandı.

2010 yılında sigortacılık sektöründe toplam 14,1 milyar lira brüt prim üretimi gerçekleştirildi. Toplam primin 11,9 milyar liralık kısmı hayat dışı sigortalarda, 2,2 milyar liralık kısmı ise hayat sigortalarında üretildi.

Sektörde, 2010 yılında küresel krizin etkilerinin azalmasının da katkısıyla reel prim üretimi artmaya başladı ve hayat dışı branşlarda yüzde 12,58, hayat sigorta branşında yüzde 19,7 oranında nominal büyüme sağlandı. 2010'da toplam prim üretimindeki reel artış, yüzde 6,54'e ulaştı.

Sektörde tanzim edilen poliçe sayısı incelendiğinde, 2010 yılında 10 milyon 436 bin 831 adedi hayat, 38 milyon 225 bin 736 adedi de hayat dışı sigorta branşlarında olmak üzere şirketler tarafından toplam 48 milyon 662 bin 567 adet poliçe tanzim edildi.

2010 yılında toplam poliçe sayısındaki artış yüzde 18,34 oldu, toplam prim üretimindeki artış ise yüzde 13,62'de kaldı. Raporunda, "Bu, sektörde poliçe başına prim tutarının düşmeye devam ettiğini ortaya koymaktadır. Düşüşte, branşların prim üretim

paylarının değişmesinin de etkisi olmasına rağmen, toplam prim üretiminin istenilen düzeyde artmamasının esas itibarıyla şirketler arasında yaşanan fiyat rekabetinden kaynaklandığı görülmektedir" denildi.

Rapora göre, 2010'da sigorta şirketleri tarafından sigortalılara ve zarar görenlere toplam 9,5 milyar lira tazminat ödendi. Ödenen tazminatların 8 milyar liralık kısmı hayat dışı sigortalarda, 1,5 milyar liralık kısmı da hayat sigortasında gerçekleştirildi. Zararın meydana gelmesinde kusuru bulunanlardan tahsil edilen rücu ve sovtaj gelirleri (845 milyon lira) hesaba katıldığında sigorta şirketleri tarafından ödenen net tazminat tutarı 8,65 milyar lira oldu.

Türkiye'de 27 Ekim 2003 tarihinde uygulanmaya başlanan bireysel emeklilik sistemi, yüksek büyüme hızını 2010'da da devam ettirdi.

2010 sonu itibarıyla bireysel emeklilik sisteminde katılımcı sayısı 2 milyon 281 bin 478 kişiye, akdedilen sözleşme sayısı da 2 milyon 534 bin 793 adedi buldu. Buna göre, 2010'da katılımcı sayısı yüzde 14,77, sözleş-

me sayısı da yüzde 15,04 oranında artış gösterdi.

Sistemin uygulamaya başlandığı tarihten 2010 sonuna kadar, katılımcılar tarafından toplam 9,5 milyar lira katkı payı ödemesi yapıldı ve toplanan katkı paylarının yatırıma yönlendirilmesi sonucu oluşan fonların değeri, 12 milyar liraya ulaştı.

Zorunlu Deprem Sigortasında, geçen yıl olumlu neticeler elde edildi. Yıl sonu itibariyle sigortalı konut sayısı 3,3 milyon adet, sigortalılık oranı ise yüzde 22,01 olarak gerçekleşti.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından Zorunlu Deprem Sigortasında, alınan primler karşılığında konut sahiplerine 198 milyar TL teminat verildi ve yıl içinde gerçekleşen 28 adet küçük ölçekli deprem sonucunda 603 bin lira tazminat ödendi.

Sistemin kurulduğu günden itibaren 2010 sonuna kadar ödenen tazminat tutarı 21 milyon liraya ulaştı. Doğal Afet Sigortaları Kurumunda (DASK) biriken fon tutarı, 1,5 milyar liraya yaklaştı.

Devlet Destekli Tarım Sigorta-

ları için 2010 önemli bir yıl olarak kayıtlara geçti. 2009 yılında 306 bin 770 olan poliçe sayısı, 2010 sonunda 366 bin 410 adede yükseldi. Tanzim edilen poliçeler karşılığında sigortalılardan 92,7 milyon lira prim tahsil edildi ve aynı tutarda da devlet tarafından prim katkısı sağlandı. Buna karşılık, yıl içinde sigortalılara toplam 121 milyon lira tazminat ödemesi yapıldı.

Devlet Destekli Tarım Sigortasında 2010 yılında tanzim edilen poliçe sayısı yüzde 19,44, prim üretimi ise yüzde 54,08 oranında artış gösterdi.

Dünya Ekonomisi

Küresel kriz alarmı

Avro bölgesindeki borç krizine birde ABD'nin borçlanma limitlerinin artırılması tartışması eklenince diken üzerinde olan küresel ekonomik görünüm adeta alarm sinyalleri vermeye başladı. Para ve sermaye piyasaları ekonomik gelişmelere anında tepki verdi ve istikrarsız seyir küresel ekonomiye hakim oldu.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) "Avrupa'nın borç krizinin dünyaya maliyeti büyük olur" uyarısı geniş yankı buldu. Times gazetesi, mali kriz riski konusunda uyardı.

Piyasaların, Yunanistan'daki krizin İspanya ve İtalya'ya yayılmasını önleyecek adımları atmakta ayak direyen Avrupalı liderlere karşı sabrının taşmakta olduğunu kaydeden Times, yaklaşmakta olan krize ilişkin şu uyarıda bulundu:

"Sorunun çözümü için bir sihirli formül yok, ayrıntılar da çok teknik. Ama yeni bir mali krizin sonuçları Avrupa vatandaşları için teknik olmayacak. Eğer doğru kararlar alınmazsa, insanlar işlerini kaybedecek, tasarruflar, emeklilik fonları eriyecek, kredi temerrüdüne dayalı takas sözleşmesi ya da Avrupa Mali İstikrar Paketi kavramlarını hayatları boyunca duymamış olan sıradan insanlar büyük bedeller ödeyecek." Bazı politikacılar, alınacak önlemlerin Avrupa Birliği için so-

nuçlarından kaygılı, özellikle de para birliğinin dağılmasında. Ancak ekonomik sonuçlar ikinci mali krizden bankacıların değil, siyasetçilerin nefret edilen kişiler olacağı anlamına gelecek."

Avro Bölgesi devlet ve hükümet başkanlarının Yunanistan'ı kurtarmak için düzenledikleri olağanüstü zirvede 158 milyar avroluk yeni paket kararı alındı.

Paketin 109 milyar avrosu Avrupa ve Uluslararası Para Fonu'ndan, 49 milyar avrosu özel

sektörden gelecek. Özel sektörden gelecek 37 milyar avro, elinde Yunan tahvilleri bulunan bankaların gönüllü katkısı ve 12 milyar avroluk borç itfasından oluşacak.

AB Zirvesinde, 440 milyar avroluk Avrupa Finansal İstikrar Mekanizması'nın (EFSF) Yunanistan'a kredi vadesini mevcut 7 buçuk yıldan 15-30 yıl aralığına çıkardığı ve faiz oranının yüzde 4-5'lerden yüzde 3,5'e indirildiği belirtildi. Kararlarda, EFSF kredilerinin faiz ve vadesinde sağlanan iyileşmenin daha önce kurtarılan İrlanda ve Portekiz için de geçerli olacağı bildirildi.

Avro Bölgesi, ikinci paket taahhüdünde bulunurken bankalara da ağır fatura yükledi. Buna göre, ellerinde Yunan tahvilleri bulunduran banka ve finans kuruluşları Yunanistan'ın kurtarılması operasyonuna 2019 yılına kadar 106 milyar avroluk katkı yapacak.

Bankaların katkısı, alacaklarının yeniden yapılandırılması, ellerindeki tahvilleri çıkarılacak daha uzun vadeli tahvillerle değiştirme, faiz indirimi ya da tahvilleri düşük fiyattan Yunanistan'a geri satmak şeklinde olacak.

AB Konseyi Başkanı Herman Van Rompuy, bankaların Avro

Bölgesi'nde Yunanistan dışında hiçbir ülkenin kurtarılmasında sorumluluk almayacakları taahhüdünde bulundu.

Paket üzerinde anlaşılmasının ardından Yunanistan Başbakanı Yorgo Papandreu, Avro Bölgesi devlet ve hükümet başkanlarının, Yunanistan'ı kurtarmak için düzenledikleri olağanüstü zirvede alınan kararların "ileriye yönelik muazzam bir adım olduğunu" belirterek, "bunun Yunanistan için bir başarı olduğunu" söyledi.

Papandreu, zirvede alınan kararlarla Yunan halkının iflas kabusundan kurtulduğunu ve artık geleceğe iyimserlikle bakabileceğini ifade etti. Yunanistan Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Evangelos Venizelos da Brüksel'de alınan kararların Yunanistan'ı büyük oranda rahatlatıldığını söyledi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch ise Avro Bölgesi'nin yeni Yunanistan planı neticesinde Yunanistan için "sınırlı temerrüt" notu belirleyeceğini bildirdi. Fitch, bu kredi notunun, Yunanistan'ın, bankalara yeni tahviller ihraç etmesi durumunda, yükselebileceğini belirtti.

Ekonomik krizle savaştan Avrupa'daki 90 bankadan 8'i stres tes-

tini geçemedi. Sınıfta kalan bankaların beşinin İspanyol, ikisinin ise Yunan olması kriz mağduru bu iki ülkede gidişatı sorgulattı.

Testi yapan Avrupa Bankacılık Otoritesi (EBA) ise başarısız olan bankaların 2.5 milyar Euro sermayeye ihtiyaçları olduğunu açıkladı. Ancak bu sonuçlar İspanyol yetkilileri korkutmadı. İspanya Maliye Bakanı Elena Salgado, kendi bankalarına uygulanan testin diğer ülkelere oranla daha zor olduğunu belirtti:

“Bu bankaların daha fazla sermayeye ihtiyaçları var mı? Eğer daha fazla sermayeye ihtiyaçları yoksa, ne dersiniz deyin bu testi durdurmayacaklar. En önemli soru şu, bu aşırı sertleştirilmiş test durumundan dolayı daha fazla sermayeye ihtiyaçları var mı? Cevap: yok.”

Test sonuçları Yunanistan'da da olumlu karşılanmadı. İki bankası sınıfta kalan Yunanistan'da Maliye Bakanı Evangelos Venizelos test şartlarının Yunan bankaları için uygun olmadığını belirtti: “Kriterleri fazlasıyla radikal ve aşırı. Yunan bankaları için bu kriterler daha da gereksiz sert çünkü bu bankalar ulusal borç yüküyle mücadele etmek zorunda. Yunan bankacılık sistemi ayakta ka-

labilir. Yeterli ölçüde çekirdek ana sermayeleri var ve daha sert olan anlaşma şartlarını yerine getiriyorlar.”

Sınıfta kalan bir diğer banka ise Avusturyalı Volksbanken oldu. Avrupa'daki diğer 16 bankanın ise kılpayı testi geçtiği, bu bankaların da sermaye arttırımına gitmeleri gerektiği bildirildi.

ABD Temsilciler Meclisi Başkanı John Boehner, federal hükümetin borçlanma limitinin yükseltilmesi konusunda ABD Başkanı Barack Obama yönetimiyle yürütülen görüşmeleri kopardığını açıkladı. Ulusal borç limitinin yükseltilmesi ve böylece ABD'nin temerrüde düşmesinin önlenmesi için son tarih olan 2 Ağustos iyice yaklaşırken, Obama yönetimi ile Kongre liderleri arasında sorunun çözümü amacıyla yürütülen görüşmelerde hala bir anlaşma sağlanamadı.

ABD ekonomisi, 16 Mayıs'ta 14 trilyon 294 milyar dolarlık borç limitine ulaştı. 2 Ağustos tarihine kadar borç limitinin artırılmasında anlaşma sağlanamazsa ABD devleti borç ödeyemez duruma gelecek.

ABD'de işsizlik maaşı başvuruları arttı. Çalışma Bakanlığının açıkladığı verilere göre, işsizlik

maaşı için başvuruların sayısı 10 bin artarak mevsimsel olarak uyarlanmış şekilde 418 bin oldu.

Japonya ekonomisi, haziran ayında dış ticaret fazlası verdi. Ülkede 11 Martta meydana gelen deprem ve tsunaminin ardından ilk kez haziran ayında 70,7 milyar yen (898 milyon dolar) dış ticaret fazlası verildi. İhracat, bir yıl önceye kıyasla düşse de mayıs ayıyla karşılaştırıldığında yüzde 5,4 artış gösterdi. Veriler, özellikle otomobil sektöründeki toparlamaya işaret etti.

Çin ile İran arasında enerji, su, sanayi, silah ve çevre alanlarında 4 milyar dolarlık anlaşma yapıldı. Anlaşma gereğince Çin'in 500 milyon dolar değerindeki 60 kadar 'incinerator' cihazını satması gerekiyor. Bu cihazlar Atıkların kontrollü bir biçimde yakılarak imha edilmesinde kullanılıyor. 'İncinerator'ler bir yıl içinde İran'ın büyük şehirleri ve Hazar Denizi boyunca turistik bölgelere yerleştirilecek. Buna karşılık Çin İran'dan mineral ithalatını arttıracak.

Yapılan anlaşmaların toplam değerinin 4 milyar dolar olduğu belirtiliyor. Bu anlaşmalar Çin Komünist Partisi'nin üst düzey sorumlusu He Guoqiang'ın başında

olduğu heyetin İran ziyareti vesilesiyle imzalandı.

İran Cumhurbaşkanı Yardımcısı Mohammad Javad Muhammedizadeh, Çin'in bundan böyle İran'ın birinci ekonomik ortağı olduğunu söyleyerek, iki ülke arasında geçen yıl 30 milyar dolar olan iş hacminin gelecekte 100 milyar dolara çıkarılmasının öngörüldüğünü belirtti.

Çin'in Tahran büyükelçisi ise çift taraflı ticaretin bu yıl 40 milyar doları aşacağını söyledi. BM'nin yaptırım kararlarına rağmen Çin son yıllarda İran'daki ticari ve ekonomik varlığını güçlendirdi. Çin özellikle ambargodan dolayı batılı şirketlerin çekildiği İran'da, bu koşullardan da faydalanarak petrol ve gaz sektöründe etkinliğini arttırdı.

İran ham petrolünün yüzde 20'sini satın alan Çin, Batı yaptırımlarını eleştiriyor ve nükleer programından dolayı İran'a yaptırımların arttırılmasına karşı çıkıyor.

Uluslararası piyasalarda petrol fiyatları yükseldi. Londra'da Brent tipi ham petrolün eylül teslimi fiyatı 1,16 dolar artarak varili 118,67 dolardan işlem görürken, Batı tipi ham petrolün varil fiyatı da 74 sent değer kazanarak 99,87 dolardan tamamladı.

Enflasyonda düşüş

Temmuz ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,03 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,18, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,34 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,59 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -6,06, sanayi sektöründe ise yüzde 1,22 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 4,37 ile metal cevheri alt sektöründe yaşandı. 785 maddeden 451 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 183 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Temmuz ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde -0,41 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,00, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,31 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 6,37 artış gerçekleşti. Ana harcama grupları itibariyle bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 1,47 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış ise yüzde 12,98 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda oldu. Endeksteki 445 maddeden 228 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 132 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	TEMMUZ 2011 (2003=100)	TEMMUZ 2010 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,03	-0,16
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	6,18	4,77
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,34	8,24
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,59	5,33

TÜFE	TEMMUZ 2011 (2003=100)	TEMMUZ 2010 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,41	-0,48
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,00	3,09
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,31	7,58
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	6,37	7,59

		2011							2010				
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,15	0,51	1,21	-0,31	1,31
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	2,36	4,13	5,40	6,04	6,20	6,21	6,18	5,98	6,52	7,80	7,47	8,87
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	- 1,43	-0,41	0,40	1,23	1,83	0,03	-0,30
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,41	1,14	1,57	2,45	4,93	3,43	3,00	3,50	4,77	6,69	6,72	6,40

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon TL)			2010 Yılı Bütçe Hedefi
	2010	2011	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	116.843	141.187	20.8	271.650
Vergi Gelirleri	98.622	122.729	24.4	232.220
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	29.391	37.041	26.0	70.495
Gelir Vergisi	19.316	23.179	19.9	47.346
Gelir Vergisi Tevkifatı	17.341	20.766	19.7	43.158
Kurumlar Vergisi	10.076	13.868	37.6	23.149
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	9.516	10.902	14.5	22.301
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	2.682	3.155	17.6	6.124
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.576	3.016	17.0	5.906
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	41.890	49.337	17.7	97.187
Dahilde Alınan KDV	12.278	15.122	23.1	26.830
Özel Tüketim Vergisi	25.637	29.752	16.0	61.146
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.798	2.006	11.5	4.278
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	17.996	25.475	41.5	44.767
İthalde Alınan KDV	16.487	23.279	41.1	41.039
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.302	5.973	-5.22	7.297
Harcamalar	136.494	143.215	4.92	312.573

EKONOMİK VERİLER

	2009	2008	2007	2006	2005	2004
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	953.974	950.534	843.178	758.391	648.932	559.033
GSYH (milyon/dolar)	617.611	742.094	658.786	526.429	481.497	390.387
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	-4.7	0.7	4.7	6.9	8.4	9.4
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	8.590	10.376	9.33	6.477	5.008	4.172
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	103.2	114.3	115.3	107.8	100	
Toplam İhracat (milyon/dolar)	102.129	132.027	107.272	85.535	73.476	63.167
Toplam ithalat (milyon/dolar)	140.926	201.963	170.062	139.576	116.774	97.540
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	72.5	65.4	63.1	61.3	62.9	64.8
İşsizlik Oranı (%)	14.0	13.5	10.6	9.9	10.3	10.3
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	309.740	267.990	248.421	258.198	270.275	274.195
İç Borç Stoku (milyon TL)	330.005	274.827	255.310	251.470	244.782	224.483
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	271.140	277.669	249.386	207.593	169.732	160.980
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	441.507	380.321	333.485	345.050	331.520	316.528
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193	-22.198	-14.431

(Bin YTL)	2011		2010		2009
	15 Temmuz	08 Temmuz	31 Aralık	16 Temmuz	31 Aralık
Emisyon	56.728.955	55.183.077	37.644.533	44.595.520	38.340.278
Para Arzı					
- M1	142.623.040	136.911.859	98.877.795	114.880.745	107.051.398
- M2	643.433.941	637.639.176	492.307.845	534.953.840	494.024.148
- M3	678.863.793	674.831.245	520.010.288	561.998.489	520.674.414
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	416.698.764	409.804.280	306.618.484	344.630.098	305.200.507
- Vadeli Tasarruf	260.508.666	259.608.931	202.023.237	221.150.876	197.976.696
- Vadesiz Tasarruf	32.214.141	29.822.570	19.473.006	24.489.617	19.800.398
- Vadeli Ticari	72.008.658	71.482.225	50.501.266	60.719.142	49.483.951
- Vadesiz Ticari	22.387.522	20.637.149	14.456.071	16.528.237	16.761.263
- Resmi Mevduat	29.579.777	28.253.405	20.164.904	21.742.226	21.178.199
Kredi Stoku	528.071.734	523.778.763	311.578.634	369.052.024	305.478.312
- Tüm Banka Kredileri	528.071.734	523.778.763	311.578.634	369.052.024	305.478.312
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	245.753.557	245.192.447	244.398.034	246.807.539	237.628.748

Mevzuat Değişiklikleri

- 01.07.2011** - Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Devlet Tarafından Karşlanması ve Yeşil Kart Uygulaması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 05.07.2011 / 2. Mükerrer**
- 2011/2017 6245 Sayılı Harcırah Kanununun 46 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Uyarınca Yurtdışı Yer Değiştirme Giderinin Mesafeye Göre Değişen Kısmının Hesaplanmasında Esas Alınan Cetvellere İlave Yapılması Hakkında Karar
 - 2011/2022 Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması ile Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- 06.07.2011** - Organik Tarım Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2011/30)
- 10.07.2011** - KHK/646 Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının Kurulması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
- 13.07.2011** - Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: XI, No: 32)
- 15.07.2011** - 2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP) ile İlgili Yüksek Planlama Kurulunun 4/7/2011 Tarihli ve 2011/19 Sayılı Kararı
- 20.07.2011** - Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: III, No: 46)
- Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
 - Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 53)
- 21.07.2011** - Aracı Kuruluş Varantlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Alım Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: III, No: 45)
- 26.07.2011** - Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 27.07.2011** - Emlâk Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 57)
- 28.07.2011** - Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 122)
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VI, No: 29)

Vergi Takvimi

- 01.08.2011** - 2010 Yılına ilişkin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- Motorlu Taşıtlar Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- Haziran 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Haziran 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Haziran 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 09.08.2011** - 16-31 Temmuz 2011 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 10.08.2011** - 16-31 Temmuz 2011 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 15.08.2011** - 2011 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
- 2011 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 17.08.2011** - 2011 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
- 2011 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 22.08.2011** - Temmuz 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2011 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.08.2011** - Temmuz 2011 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Temmuz 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.08.2011** - Temmuz 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 1-15 Ağustos 2011 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.08.2011** - 1-15 Ağustos 2011 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 26.08.2011** - Temmuz 2011 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 02.09.2011** - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Temmuz 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Temmuz 2011 Kronoloji

01 Temmuz Avrupa Basketbol Şampiyonası'nda A Milli Bayan Basketbol Takımı'muz, yarı finalde Fransa'yı yenerek ilk kez finale yükseldi.

02 Temmuz 37 kişinin yaşamını yitirdiği Madımak katliamının 18. yılında Sivas'ta anma etkinliklerine katılanlara polis, cop ve biber gazıyla müdahale etti.

03 Temmuz 15 ilde eşzamanlı gerçekleştirilen futbolda şike soruşturması kapsamında, aralarında Fenerbahçe Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım'ın da bulunduğu 50'ye yakın yönetici, futbolcu, menajer gözaltına alındı.

04 Temmuz AK Parti Ankara Milletvekili Cemil Çiçek üçüncü tura katılan 375 milletvekilinden 322'sinin oyunu alarak TBMM'nin yeni başkanı oldu.

05 Temmuz Hakkari Yüksekova'da göreve gitmek üzere evlerinden sivil kıyafetle çıkan 2 uzman çavuş, sokak ortasında PKK'lı teröristler tarafından şehit edildi.

06 Temmuz Almanya'daki Deniz Feneri e.V. bağlantılı soruşturmada 34 ay sonra RTÜK eski Başkanı Zahid Akman, Kanal 7 Yönetim Kurul başkanı Zekeriya Karaman ve beş kişi gözaltına alındı.

07 Temmuz 61'inci hükümet, değişen bakanlıklardaki devir teslim töreni ve ilk Bakanlar Kurulu toplantısıyla göreve başladı.

08 Temmuz Kongo'da ormana çakılan uçakta bulunan yolculardan, 127 kişi öldü, 51 yolcu isi sağ kurtarıldı.

09 Temmuz Rüşvet ve kaçakçılıktan ordudan atılan eski askusubay Korhan A.'nin Samsun'da babasının mezarında 65 el bombası sakladığı ortaya çıktı.

10 Temmuz Deniz Feneri soruşturmasında Zahid Akman ve Zekeriya Karaman dahil dört zanlı 'çete, netilikli dolandırıcılık ve resmi evrakta sahtecilik' suçlamasıyla tutuklandı. Çete ve şikeden sorgulanan Aziz Yıldırım tutuklandı.

11 Temmuz Meclis'te biraraya gelip görüşen AK Parti ve CHP'li kurmaylar mutabakat metninde uzlaşma sağlayınca CHP Meclis'te yemin etti. Madımak katliamının 18 yıldır aranan sanığı Cafer Erçakmak Sivas'ta öldü.

12 Temmuz Futbolda şike soruşturmasının 2'nci dalgasında gözaltına alınan Trabzonspor Başkanı Sadri Şener ve eski Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener serbest bırakıldı.

13 Temmuz Futbolda şike operasyonunun ikinci dalgasında Beşiktaş Asbaşkanı Serdar Adalı, Beşiktaş'ın teknik direktörü Tayfur Havutçu, yönetici Ahmet Ateş ve İBB sporlu futbolcular İbrahim Akın ve İskender Alın tutuklandı.

14 Temmuz Diyarbakır Silvan 'da güvenlik güçlerine teröristlerce kurulan pusuda çıkan çatışmada, 13 asker şehit oldu, 2'si ağır 7 asker yaralandı. Çatışmada 7 terörist öldürüldü.

15 Temmuz Vergi gelirlerindeki artış, yeniden yapılandırma etkisiyle bütçe yılın ilk yarısında 2.9 milyar TL fazla verdi.

16 Temmuz Deniz Feneri e.V. soruşturmasında tutuklu sayısı beşe yükseldi.

17 Temmuz Diyarbakır'da 13 askerin şehit edilmesinin ardından çeşitli internet forumlarında örgütlenen binlerce kişi, yurdun dört bir yanında meydanlarda terörü protesto yürüyüşü yaptı.

18 Temmuz Silvan'da 13 askerin şehit olduğu PKK saldırısıyla ilgili, İçişleri Bakanlığı inceleme yapacak.

19 Temmuz İngiltere'de medya imparatoru Rupert Murdoch, telekulak skandalı nedeniyle Meclis Komisyonu'na ifade verirken traş köpüğü dolu kağıt tabakla saldırıya uğradı.

20 Temmuz Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Avrupa ve ABD'deki borç krizinin çözülmemesi halinde ülkemizde de olumsuz senaryolara hazır olunması gerektiğini söyledi.

21 Temmuz Şemdinli davasında Umud Kitabevi'ne bomba atan sanıklara 'iyi çocuklar' diyen eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt hakkında soruşturma açılmasına karar verildi.

22 Temmuz Norveç'in Başkenti Oslo'da Başbakanlık yanındaki patlamada 7 kişi öldü. Gençlik kampona düzenlenen saldırıda 85 kişi hayatını kaybetti, saldırılarda 92 kişi yaşamını yitirdi.

23 Temmuz ABD Temsilciler Meclisi Başkanı John Boehner, federal hükümetin borçlanma limitinin yükseltilmesi konusunda ABD Başkanı Obama ile yürütülen görüşmelerin koptuğunu açıkladı.

24 Temmuz Mardin'de PKK'nın düzenlediği silahlı saldırı sonucu 3 asker şehit oldu.

25 Temmuz Avrupa ve ABD'deki gelişmelerin yarattığı çalkantı, Türkiye piyasalarını da etkiledi, dolar 1.73'ü, euro ise 2.48'i gördü.

26 Temmuz IMF Başkanı Christine Lagorde, gelişmekte olan ülkelerin bazılarında ekonominin aşırı ısınma işaretleri verdiğini ve bunun küresel toparlanmayı etkileyeceği uyarısında bulundu.

27 Temmuz Avrupa'daki krizin Türkiye'yi etkileyip etkilenebileceği tartışması sürerken, Başbakan Erdoğan, "sağlam zemine basıyoruz. Kriz bu defa teğet bile geçmeyeceğe benziyor."

28 Temmuz Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı ekonominin sağlam zemine oturduğunu ve orta vadeli programdan çok ümitli olduğunu söyledi.

29 Temmuz Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner ve Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri Komutanları istifa edip emekliliklerini istedi. Jandarma Genel Komutanı Necdet Özel, Kara Kuvvetleri Komutanlığına atandı ve Genelkurmay Başkanvekili oldu.

30 Temmuz 12 Eylül darbesinden önce İsveç'e kaçan Kürt aydını Kemal Burak 31 yıl aradan sonra Türkiye'ye geri döndü.

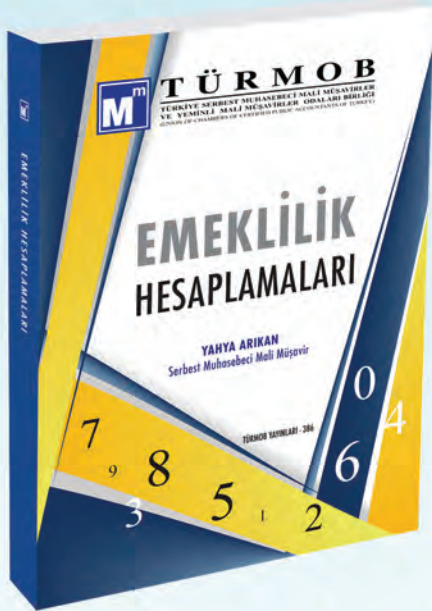
31 Temmuz Suriye yönetimi, muhalif gösterilerin sürdüğü Hama dahil 4 kente yönelik geniş çaplı bir askeri operasyon başlattı, ölü sayısı 120'yi aştı.

30 TL

40 TL

10 TL

20 TL

TEMİN ADRESİ

Gençlik Cad. No: 107 06570 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat) Fax : 232 50 73

E - Ticaret : <http://www.turmob.org.tr/Eticaret/web/>